

OTWARTY DOSTĘP Z PERSPEKTYWY MŁODEGO NAUKOWCA

1

Charakterystyka „młodego naukowca”

- "Młody naukowiec" to pojęcie, które uwzględnia nie tylko wiek, ale również doświadczenie osoby na początku swojej drogi naukowej.
- To najczęściej osoba nieobeznana jeszcze z oczekiwaniami stawianymi pracownikom naukowym.
- Młodzi naukowcy często skupiają się bardziej na prowadzeniu badań związanych z tematem ich pracy doktorskiej niż na publikowaniu artykułów.

2

Oczekiwania środowiska naukowego wobec młodego naukowca

- Publikowanie w wysoko punktowanych czasopismach.
- Zwiększenie cytawalności, która w konsekwencji prowadzi do rozpoznawalności w przestrzeni naukowej.
- Upowszechnianie wiedzy oraz wyników badań.
- Umieźdycznarodawianie nauki.
- Pozyskiwanie grantów badawczych.

3

Wątpliwości „młodych naukowców”

- Czy zawsze wymagany jest otwarty dostęp do publikacji?
- Gdzie można sprawdzić dostępność czasopism publikujących w otwartym dostępie?
- Czy mogę odmówić publikacji artykułu w otwartym dostępie?
- Czy publikując w danym czasopiśmie, tracę prawa autorskie do mojego tekstu?
- Czy istnieją zabezpieczenia chroniące przed nadużyciami względem mojego tekstu?
- Jak publikowanie w otwartym dostępie wpływa na ocenę mojego dorobku naukowego?

CO POWINIENEM WIEDZIEĆ?

CHCĘ PUBLIKOWAĆ W OTWARTYM DOSTĘPIE, JAK TO ZROBIĆ?

4

Analiza mocnych i słabych stron publikowania w otwartym dostępie

Mocne strony

- a) **Łatwiejszy i szerszy dostęp do artykułów, monografii oraz wyników badań** – publikowanie w otwartym dostępie zapewnia swobodny dostęp do artykułów naukowych, eliminując bariery finansowe i ułatwiając upowszechnianie badań.
- b) **Upowszechnianie wiedzy** – globalne upowszechnianie wyników badań sprzyja międzynarodowej współpracy i komunikacji.
- c) **Zwiększona widoczność, oddziaływanie oraz cytawalność** – publikacja w czasopiśmie otwartego dostępu podnosi widoczność i wpływ badań naukowych, co zwiększa poczytność i wskaźniki cytowań.
- d) **Korzyści ekonomiczne** – otwarty dostęp eliminuje koszty subskrypcji, czyni badania bardziej dostępnymi i pozwala na efektywniejsze wykorzystanie zasobów instytucji.

Słabe strony

- a) **Finansowanie** – publikowanie w otwartym dostępie może wymagać opłat za przetwarzanie artykułów (APC), ale istnieją alternatywne metody finansowania.
- b) **Kontrola jakości** – problem zachowania kontroli jakości publikacji oraz drapieżnych czasopism, które priorytetują zysk kosztem jakości, to wyzwania w publikowaniu.

MAM WSPARCIE!

5

Wnioski

Zapytania i wątpliwości najczęściej wynikają z braku dostatecznej wiedzy na temat korzyści publikowania w otwartym dostępie. Konieczne jest inicjowanie i prowadzenie szeroko rozumianych działań na rzecz młodych naukowców:

- Pozyskiwanie i upowszechnianie informacji na temat otwartego dostępu.
- Zapewnienie wsparcia administracyjnego i organizacyjnego w realizacji otwartego dostępu przez młodych naukowców.

6

Działania KUŁ na rzecz publikowania w otwartym dostępie

- Prowadzenie otwartego repozytorium KUL.
- Przyjęcie otwartego modelu publikacji dla czasopism.
- Szkolenia i warsztaty z zakresu otwartej nauki „e-Naukowiec” i „Blżej Naukowca”.
- Powołanie zespołu ds. Polityki Otwartego Dostępu KUL.
- Opracowanie planu wdrożenia polityki otwartego dostępu.
- Wsparcie dedykowanych jednostek uniwersyteckich, np. Wydawnictwo KUL.

